

J. L.

Zmiany organizacyjne w ośrodku socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 16/1, 148-149

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kontynuował badania nad stratyfikacją społeczeństwa polskiego. Przy Zakładzie powołano następujące pracownie: Pracownia Badań nad Kulturą Masową, kierowana przez dra Kazimierza Żygulskiego i prowadząca badania zgodnie ze swoją nazwą, Pracownia Psychologii Społecznej pracująca pod kierownictwem dra Malewskiego, Pracownia Socjologii Stosunków Politycznych kierowana przez doc. dra Zygmunta Baumana i doc. dra Jerzego Wiatra.

Wszystkie prace badawcze podejmowane w zakładach mieszczą się w szeroko zakreślonej problematyce „Społeczne procesy i skutki socjalistycznej industrializacji i postępu technicznego”.

Zakłady prowadzą wyłącznie badania podstawowe, nie angażując się w sondaże typu usługowego, które w coraz szerszym zakresie przejmują sieć placówek socjologicznych powoływanych w różnych instytutach resortowych, regionalnych lub przy zakładach pracy. Ponadto Zakłady powinny stać się ośrodkiem myśli teoretycznej i refleksji metodologicznej, skupiając w tym zakresie pracowników nauki pracujących w innych instytucjach. Stąd obok pracowników etatowych zatrudniają one także pracowników wykonujących prace zlecane. W zebraniach otwartych mogą brać udział także osoby interesujące się omawianymi zagadnieniami, niezwiązane z PAN żadnym stosunkiem służbowym.

Ponadto w Instytucie prowadzone jest przez prof. J. Szczepańskiego teoretyczne Konwersatorium Socjologiczne, którego celem jest dyskusowanie teoretycznych założeń badań, dyskusowanie teorii socjologicznych, precyzowanie pojęć podstawowych itp. Równocześnie w Instytucie prowadzone jest międzyzakładowe Seminarium Metodologiczne kierowane przez doc. dra Zygmunta Gostkowskiego zajmujące się dyskusowaniem problematyki technik badań socjologicznych.

Instytut Filozofii i Socjologii chce być ośrodkiem skupiającym różne inicjatywy i ułatwiającym rozwój socjologii w Polsce. Zmierza do tego przez organizowanie zebrań otwartych w zakładach, przez zapraszanie na referaty pracowników z innych ośrodków pracujących poza PAN, poprzez seminarium metodologiczne i konwersatorium teoretyczne.

Łódzcy pracownicy dawnego Zakładu Badań Socjologicznych PAN pracują obecnie w Zakładzie Podstawowych Badań Socjologicznych PAN wraz z podległą mu pracownią Kultury Masowej oraz w Zakładzie Socjologii Pracy PAN.

J. Sz.

ZMIANY ORGANIZACYJNE W OŚRODKU SOCJOLOGICZNYM UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Z dniem 1 IX 1961 kierunek socjologiczny został przeniesiony z Wydziału Filozoficzno-Historycznego na Wydział Ekonomiczny, powstały po połączeniu b. Wyższej Szkoły Ekonomicznej z Uniwersytetem Łódzkim. Jednocześnie zostały połączone i przekształcone w Katedrę Socjologii Ogólnej dotychczasowe Katedry Socjologii I i II. Utworzono poza tym następujące nowe katedry socjologiczne: Socjologii Przemysłu, Historii Socjologii i Myśli Społecznej oraz Socjografii.

Prof. dr Józef Chałasiński, dotychczasowy kierownik Katedry Socjologii I, z dniem 1 X 1961 został zwolniony z zajęć dydaktycznych i organizacyjnych. Od 1 X doc. dr Antonina Kłoskowska i doc. dr Jan Lutyński objęli pełny etat docenta na Uniwersytecie Łódzkim. Od 1 XI zaczęła pracować na etacie docenta etatowego na Uniwersytecie doc. dr Maria Hirszowicz-Bielińska, dotychczasowy adiunkt przy

Katedrze Stosunków Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Jest ona jednocześnie kierownikiem Pracowni Socjologicznej Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w Warszawie.

W grudniu 1961 i styczniu 1962 powołano następujących kierowników Katedr: Katedra Socjologii Ogólnej — doc. dr M. Hirszowicz-Bielińska, Katedra Historii Socjologii i Myśli Społecznej — doc. dr A. Kłoskowska, Katedra Socjografii — doc. dr J. Lutyński (wszyscy od 1 XI 1961), Katedra Socjologii Przemysłu — prof. dr Jan Szczepański.

Ośrodek uniwersytecki łódzki ma się koncentrować na zagadnieniach socjologii pracy i przemysłu. Opracowywany jest obecnie nowy program studiów, koncentrujący się na takich zagadnieniach.

J. L.

Z SEKCJI SOCJOLOGICZNEJ INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU

W dniach 10 i 11 listopada 1961 odbyła się w Opolu sesja Sekcji Socjologicznej Instytutu Śląskiego. Tematem jej był problem pokolenia jako kategorii socjologicznej. Przewodniczył Sesji prof. dr Józef Chałasiński.

Zainteresowanie sesją było bardzo szerokie, na co wskazuje liczny udział przedstawicieli Warszawy (7 osób), Łodzi (6 osób), Katowic (4 osoby), Wrocławia (3 osoby) i Krakowa (1 osoba). W porównaniu do dużej ilości osób przyjezdnych w sesji uczestniczyło stosunkowo niewiele osób z samego Opola.

Referat i komunikaty koncentrujące się wokół zasadniczego problemu pokolenia oparte były głównie o materiały zebrane na Opolszczyźnie, gdzie od szeregu lat prowadzi badania pracownicy naukowi różnych ośrodków socjologicznych (Polska Akademia Nauk, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Łódzki, instytuty naukowe).

Wygłoszone zostały cztery referaty dotyczące następujących zagadnień: dr K. Żygulski (Łódź) — *Problem pokolenia jako kategorii socjologicznej w świetle badań opolskich*; prof. dr S. Nowakowski (Warszawa) — *Trzy pokolenia Kędzierzyna*; doc. dr Z. Gostkowski (Łódź) — *Integracja Polski Centralnej z Ziemiemi Zachodnimi w świadomości młodzieży dawnego pogranicza* oraz mgr J. Woskowski (Łódź) — *Dwa pokolenia nauczycieli w świetle badań nad nauczycielami szkół podstawowych na Opolszczyźnie*. Wygłoszono też dwa komunikaty: dr W. Świrski (Wrocław) — *Problem pokolenia w badaniach nad repatriantami wsi opolskiej* oraz mgr W. Piotrowski (Łódź) — *Pokolenie w świetle badań strefy podmiejskiej Łodzi*.

Dr K. Żygulski większą część swego referatu poświęcił sprawom ogólnym i teoretycznym, wokół których koncentrowała się dyskusja. A oto główne tezy jego rozważań. Pokolenie jako kategoria socjologiczna nie doczekało się dotychczas w literaturze socjologicznej należytego opracowania. Przykładem tego może być chociażby fakt, iż jedyny słownik socjologiczny Fairchilda nie uwzględnia tego pojęcia. Stosunkowo najczęściej spotykamy się z nim w publikacjach typu dziennikarskiego, gdzie jednak używany on bywa w bardzo różnorodnych znaczeniach. Rozważania na temat pokolenia — tak publicystyczne, jak i naukowe — zajmują stosunkowo wiele miejsca w literaturze niemieckiej. W Niemczech bowiem problem pokolenia nabrał od z górą czterdziestu lat istotnego dla procesów społecznych tego kraju znaczenia. To chyba jeden z zasadniczych powodów, dla których literatura amerykańska — dostarczająca nam publikacji socjologicznych z różnych dziedzin w stosunkowo największych ilościach — nie wyeksponowała tych zagadnień tak dalece, jak Niemcy.